مدیر . محمد قدیرتره کی
اداره، دعمومی مطبعی له خنگه ـ کابل
بی امضاء مقالی د مدیر له خوا لیکلی کیبنزی
بی د تعطیل اه ورځو هره ورځ خپریبزی

PROPERTY OF ACKU

اصلاح

ځایونه کالنی شپنږ میاشتنی
د کابل په بنار کښې ۲۵ ـ افغانی ۱٤ ـ افغانی
په افغنستان کښې ۳۰ ـ افغانی ۱۸ ـ افغانی
په دباندنیوهوادو کښې یو نیم پونډ ۸ شلنګ

ګڼه (۱۸۷) کال (۱۵) چهارشنبه (۹) دحمل ۱۳۲۳ش (٤) دربیع الثانی ۱۳٦۳ ق (۲۹) دمارچ ۱۹٤٤ ع پرله پسې لمبر (۳۷۹٤)

مطالعات ونظریات:

مالیات بر عایدات
(۹)

عوائد آنها زیاد گردد چنانچه اگر به تاریخ عوائد اهل کار در تمام دنیا نظر شود ترقی مقدار عوائدشان ترفع قیمت اشیا و تنزل قیمت پول را قدم به قدم تعقیب کرده است قیمت پول در ترقی و تنزل ارقام بودجه ها مؤثر است ، وقیمت پول هم قراریکه گفته شد پیوسته پست میشود علت این تنزلی را که در قیمت پول رو نما میگردد علمای اقتصاد به دو سبب عمده ارجاع میکنند که یکی آن زیادت مقدار طلا و دیگری عمومیت یافتن پول کاغذیست میگویند بعد ازان که امریکا کشف شد قیمت طلا تنزل فاحشی نمود بحدیکه قیمت طلا قبل از کشف امریکا بهنسبت قیمت آن در قرن بیست تقریبا شش یا هفت بار زیاد بوده است ونیز بعدازجنگ عمومی سابق در تمام دنیا پول کاغذی بهمقدار زیادی صادر گردیده قیمت پول را پائین آورد وسبب ترقی مقدار ارقام بودجهها گردید .

یکی ازعلمای اقتصاد برای روشن کردن موضوع فوق بودجهٔ فرانسه را قبل از جنگ موجوده مثال اتخاذ کرده است که اینك در ینجا آن مثال را اقتباس میکنیم :

پول نقد فرانسه درتاریخ مذکور نسبت به نقد قبل از جنگ عمومی آن یك برده تنزل کرده بود بنا بران پنجاه ملیار فرانك بودجهٔ قبل ازجنگ موجوده فرانسه همانمقدار خدمتی را ایفا میکرد که پنج ملیار فرانك درقبل از جنگ ۱۹۱٤ ـ انجام میداد . از مثال بالا میتوان بصراحت فهمید که تنزل قیمت پول در تزئید ارقام بودجه های دول تاثیر بارزی دارد و میتوان این اصل را هم یکی ازعللی دانست که دول را به تهیهٔ مدارك جدید مالیات وادار کرده است .

توسیع ممالك :

یکی از علل ظاهری که سبب زیادت ارقام بودجهٔ مصارف دول شد وسعت ممالك بوده یعنی بعدازآن که اصول استعمار روی کار آمد و اکتشافات جغرافیائی پیشرفت کرد ممالك متمدن به فکر استعمار نقاط مکشوفه وغیره افتادند ورقبهٔ ممالك خودرا وسعت بخشیدند البته این وسعت برمصارف دول افزود زیرا هررقبهٔ از خاك مملکت مستلزم خدمات عامه بوده واین خدمات عامه طبعاً خواهان پول میباشد این پولها در بودجه ها ذکر میگردد و ارقام بودجا ها را بلند می برد وچون ارقام بودجه بلند میرود طبیعیست که برای جبران آن مدارك مالیاتی لازم می افتد .

اینك اسباب زیادت ظاهری ارقام بودجهها همین بود که بصورت مختصر ذکرشد والبته ازروی مطالعهٔ اسباب حقیقی وظاهری زیادت مذکور میتوان باین نتیجه رسید (باقیدارد)

دباندنی خبرونه

برلین: د المان حربی اعلامیه وائی چه : دبوګ دسیند په منطقه کښې د روسانو هغه حملې چه ددغه سیند نه ئې د یور یوتلو په مقصد کولی نا کامې شوې او دپروو اسپك او بالتا په شاوخوا کښې د روسانو حملې رد شوې د منځنی دنیستر په جبهه کښې کلکې جګړې جاری دی او د المان الوتکې د روس په مهاجمو تولګیو پر له پسې بمباری کوی او کلك تاوانونه ورا ړوی دپرسکوروف په شمال کښې د روسانو کوښښونه دالمانی فوځونو د کلك مقاومت په اثر بی نتیجی شوه. دتارنوپول او کوول په جبهه کښې دروسانو حملې رد شوې دکوول په شمال شرق کښې المانی فوځونو لوئی کامیابی حاصلې کړې . د پریپت دغدیر په شاؤخوا کښې دروسانو حملې رد شوې . دستیل او ګورین په منطقه اوهمدغه رنګه ددنیستر او چارلس دسیندو ترمینځ د روسانو حملې رد شوې او کلکې جګړې جاری دی . روسانو په دغه جبهه کښې یوازې په دې آخرنیو ورځو کښې تر ۳۵۰۰ کسونه د پرمړی او ۳۹ ټانکه او ٤۲ توپونه ئې دلاسه ورکړه ، د کانستروف په جنوب شرق کښې د روسانو حمله رد شوه. د ناروا په شاوخوا کښې جګړې جاری دی اودالمان الوتکې اوتوپونو شوروی فوځونو ته کلك تاوانونه اړوی .

په ایطالیا کښې محلی جګړې وشوې او کومه مهمه واقعه نده پیښه شوی . دجینوا په شرقی ساحل کښې دمتحدینو هغه ۳۰ کسه عسکر او ۲ کسه ضابطان چه پرساحل پیاده شوی وبندیان شوه. تیره شپه المانی الوتکو د کانال مانش نه تیرې شوې اوپه انګلستان کښې ئې پر بر ستیل چاودونکی اوسو ځوونکی بمونه واچول ډیر تاوانونه واوښتل اولوی اورونه ولګیدل تیره شپه د متحدینو یو سیل الوتکو په زور حمله وکړه او په اسن او په هاوزن ئې بمباری وکړه اوملکی تاوانونه ئې واړول او ۱۷ حمله راوړونکی الوتکې راواچولې شوې (ترانس اوشن)

نوی ډیلی: دشنبې په ورځ دایمپال اوتدم پر سرك ډیر جاپانی ټانکونه محوه شوه او د متحدینوقواؤ یوه غنډی ونیوله اوجاپانیان ئې پرشاوشړل د یکشنبې په ورځ داراکان په محاذ کښې د متحدینو عسکر و جاپانیان له یوې غنډی نه پرشاوشړل دمایو په شرق کښې دجاپانیانو حمله ردشوه . د کالا پانتر ین په شرق کښې هم د متحدینو عسکرو د جاپان یوه حمله رد کړه اودا کرول په منطقه کښې جګړه جاری ده چینی عسکر د ساردوژوپ په شمال کښې سره د جاپانیانو د کلك مقاومته وړاندې ځی . دفورټ هر تز په منطقه کښې د متحدینو عسکر و سومپرابوم و نیو . دمتحدینو الوتکو په برما کښې د جاپان پرعسکری ځایو بمباری وکړه. (ریوتر)

الجزیره: له مدیترانې نه دمتحدینو حربی ابلاغیه وائی چه : په کاسینو کښې دد واړو خواؤ توپونو یو د بل پر ځایو ډزې کوی اودنوی زیلاند قوه د کاسینو په خرابو کښې وړاندې ځی د متحدینو فوځونو دانسیو په جبهه کښې دالمانیانو یوه محلی حمله پر شا ووهله اودمتحدینو الوتکو په خپلو ۹ سوو منفردانه حملو کښې د ایطالیا دشمال شرق پرهوائی مرکزو او د مواصلاتو پرخطوطو بمباری وکړه . له دی عملیاتو نه د متحدینو ۵ ـ الوتکی خپل مرکز ته ندی راغلی . (ریوتر)

ملبورن: له استریلیا نه دمتحدینو حربی ابلاغیه وائی چه : دمتحدینو الوتکو پر رابال چه په نیوبرتن کښې دی دجاپانیانو ۱٤٥ ودانی ړنګی کړې اوپه نیو ګینی کښې ئې پروی واك ۲ ـ سوه ټنه بمونه واچول اود ویواك په بندر کښې ئې دجاپان یوې کراپه وړونکی بیړۍ او ۷ کوچنیو بیړیو ته تاوان واړاوه د اتازونی مخربانو درامبو تیو په جزیره کښې چه د ادمیرالتی په جزیره کښې ده پر یوه کلی شلکونه وکړه . داتازونی الوتکو د کاروابن په جزیرو کښې دینابی پرنظامی تأسیساتو او دمارشال په په جزیرو کښې دجاپان پر ٤ مرکز و بمباری وکړه داتازونی الوتکو دینابی په هوا کښې دجګړو په اثر دجاپان ٤ ـ الوتکی یقیناً اویوه بله ئې غالباً راواچوله دمتحدینو الوتکو دهانسادخلیج په ساحل کښې چه په نیو ګینی کښې دی پرنظامی تاسیساتو اودحربی مهماتو پرګدامو اودمدانګ په بندر کښې پر بیړیو بمباری وکړه. (ریوتر)

چونګ کنګ: دچین حربی ابلاغیه: داتازونی الوتکو دچین په جنوبی ساحل کښې دهاسنان په جزیره کښې دجاپان پر بندرواو مواصلاتی خطو بمباری وکړه اوپه هغو بندرو کښې ئې ۲ دحمل اونقل بیړۍ ډوبې کړې او دمقابل طرف مواصلاتی خطوته ئې ډیری خرابی اړولی دی . (ریوتر)

لندن : دانګلستان بحریه وزارت بیا دانګلستان د کچنیو بیړیو له ملاحانو نه چه دوی د ډنکرك په تخلیه او د انګریزی عسکرو په نجات کښې لوئی خدمت کړی وغوښتنه کړیده چه بیا دی دانګریز بحریې ته خدمت وکړي ددوی خدمت به دشپنږو میاشتو یا لنږ ترلنږه دځلورو هفتو دپاره لازم وی . په دې موده کښې به ملاحان تربیه شی او عمومی خدمت به اجرا کاندی. (ریوتر)

توکیو: دجاپان حربی ابلاغیه وائی چه: دانګلیس ۲۰ نمبر فرقه په آسام کښې دجنوب اوشمال له خوا محاصره شوی ده اود « مانیپور » په علاقه کښې دجاپان قوې وړاندی تګ کړی دی اواوس د « ایمپال » دعمومی سرك دشمال خواته وړاندې ځی ، اودجاپان قوه دمتحدینو د هغو کوچنیو تولګیو په تباه کو لو چه په ځینو ځایو کښې محاصره اوشمارئی

کورنی خبرونه

جوابیهٔ تلگرام اعلیحضرت

معظم همایونی ازطرف اعلیحضرت
محمد رضا شاه پهلوی
شاهنشاه ایران

اعلیحضرت محمد ظاهر شاه
پادشاه افغانستان ـ کابل !

از تبریکات و تمنیات نیك اعلیحضرت که به مناسبت نوروز اظهار فرموده اند صمیمانه تشکر نموده وازآن اعلیحضرت تمنا دارم که خواهشات نیك مرا برای سعادت شخص خود وترقی و تعالی ملت افغان قبول فرمایند .

« محمد رضا شاه »

(باختر)

درې زره ټنو ته رسیږی بخته ده . دبحر الکاهل په جنوب غربی حوزه کښې دجاپان قوې پر « ترو کینا » چه د « بوګانویل » په جزیرو کښې واقع ده حمله وکړه اودمتحدینو قواؤ ته ئې ډیر تلفات واړول دجاپان قوی دمتحدینو له هغو الوتکو نه چه پر رابال ئې حمله راوړی وه (۱۱) الوتکې راواچولی .

«دومی»

مسکو : داوکراین دلمړی جبهې قواؤ خپل وړاندی تګ ته دوام ورکړ اود شوروی پیاده عسکر واو ټانکداری قوی دشدیدو ضرباتو په اثر دحمل په ٦ تاریخ د (کامنتس پوډولسك) ښار چه یوولایتی مرکزاو دجرمنیانو یو مهم اتکائی ځای په دنیستر کښې دی له المانیانونه بیرته ونیو . شوروی قواؤ دحمل په ۷ تاریخ (وکواویل) او (رولوتوی پوتوك) چه دتارنوپول په ولایت کښې واقع دی اود (یارمولینتسی) او (سموترین) او (وانکوتسی) او (نورماالویتسا) او (دولژوکك) محلی مرکزونه او ښارونه چه د « کامنتس پوډولسك » په ولایت کښې واقع دی سره له ۸۰ نورو ودانو ځایو له المانیانونه بیاونیول . دشوروی عسکر و نورتولګی ددنیستر له سیندنه تیرشول اود « ګورودتکا » محلی مرکز اوښار او داور ګاډی لوی ستیشن ئې چه د « ستانیسلاف » په ولایت کښې واقع دی اود « زاستاوا » محلی مرکز اوښار چه د « چرنوویتسی » په ولایت کښې دی ونیو .

د « یارلولیتسی » دښار په حدود کښې آلمانیانو تقریباً ۱۰۰ ټانکه او ۵۰۰۰ کسه مړی دجنګ په میدان پرېښودل. په بله خنډه کښې شوروی عسکرو ۱۵ روغ ټانکونه او ۱۰۰ توپونه او ۱۸ دزره پوښو دحمل او نقل موتران او خوسوه لاری ـ موتران او ۲ د جنګی مهماتو ګدامونه او ۵ د خوراکی ګدامونه په لاس راوړل. دزیالکوتسی دښار په ناحیه کښې د آلمان عسکر و په داسی حال کښې چه عقب نشینی کوی ۸۰ روغ توپونه له لاسه ورکړی دی .

دشپې وسترې خبرونه

توکیو : جاپانی قواوی د « مانیپور » په علاقه کښې وړاندې ځی اودمتحدینو نمبر ۲۰ فرقه ئې پرمخ محوه کړه .

لندن : انګلیسی قواؤ د « آسام » په جاده کښې د « ایمپال » او « تدم » په منځ کښې دجاپانی قواوته درانه تلفات اړولی دی او جاپانی قواؤ په ځینو غرنیو برخو کښې خپل فشار پوځه ډیر کړی دی .

لندن : دمسکو د خبر په قرار : شوروی قواوی اوس پر المانیانو باندی د « پروت » دسیند پر بله څنډه دمردکو شلك کوی.

لندن: د بوداپست دراډیو داطلاع په قرار دمجارستان نوی کابینې یو مجلس منعقد او فیصله وکړه چه: په اوسنی جګړه کښې به دالمان سره دمجارستان د نوی حکومت خورالویه همکاری وشی.

لندن: درارسیدلی اطلاع په قرار المانیانو د متحدینو د حملی ددفاع په نسبت داروپا پر شمال غربی ساحل ترتیبات نیولی دی او د (کالی) او « دنکرك » منطقه ئې دخلکو خالی کړه.

لندن: دانګلستان خارجه وزارت اعلان وکړچه دارابور چه جرمنیانو هغه (۵) کسه برطانوی عسکر چه داسراؤ د کامپ څخه تښتیدلی او بیرته ګرفتاره شوی دی په اعدام سره محکوم کړه غلطه ده.

انقره: دهنګری وزیرمختار په هلسنکی کښې استعفاوکړه .

انقره : د واشنګتن څخه اطلاع رارسیدلی ده چه : د پولینډ راډیو دتولوخپلو مخفی قواوته امرور کړی دی چه : د سرو لښکرو سره دی دالمانیانو پرضد په تماس کښې شی.

داوکرائن ددوهمې جبهې قواؤ ددنیستر دسیند اودپروت دسیندترمنځ خپلو تعرضی حملو ته دوام ورکړ او د « بریچانی » اود « او کولا نی » محلی مرکزونه ئې چه د « ملداوا » په شوروی جمهوریت کښې واقع دی سره له ۱۰۰ نوروودانو ځایو له المانیانونه بیرته ونیول. د « پرومایسك » د ښار په غرب اوجنوب غرب کښې شوروی قواؤ خپل وړاندی تګ ته دوام ورکړاو د « ساوران » یو محلی مرکزئی سره له ۳۰ نورو ودانو ځایو ونیول .

د « نیکولایف » خواته شوروی قواؤ څوودان ځایونه چه یوله هغونه دنیکولایف دښار دشمال په ٤ کیلومتری کښې پروت دی له المانیانونه بیرته ونیول . دمحاذ په نورو څنډو کښې محلی جګړی وشوې . دحمل په ٦ تاریخ په ټولو محاذو کښې دالمان ۲۸ ټانکه او ۱۸ ـ الوتکې محوه شوی دی . (تاس)

باطلاقهای پانتانی واقع راه روم

از «ایلستریتدویکلی آف اندیا»

آن دستهٔ قشون متحدین که درین اواخر بمنظور تسخیر روم درساحل ایطالیا پیاده گردیده وراه پیشرفت خودهارا بجانب پایتخت ایطالیا میکشایند اخیراً در باطلاقهای (پانتاین) واقع جنوب شهر(ایترنل) مواصلت کرده‌اند.

این باطلاقها دریك سرزمین همواره واقع وچون جاده‌ها در خلال آنها درست بشکل زاویهٔ قایمه کشیده شده است لهذا ساحهٔ نظر وسیع وتقریبا غیر محدود مینماید بمشکل میتوان باور کرد که این ناحیه چندسال پیش یك رقبهٔ دشوار گذار وغیرقابل مروری را تشکیل داده وعبارت ازیك ساحهٔ بااثر ومتروکی بود که تنها مأمن وبیشهٔ ملاریا دانسته می‌شد. خاك این ساحه ریگزار، باطلاقی ویا آتش‌فشانی بوده وتماما از جلگه‌های ساحلی تشکل می یابد.

منجمله این خطهٔ متروك ودهشتناك ۲٤ میل اراضی که بعرض ۱۰ میل دردامنه‌های جبال (لیپنی) پیش میرود موفقانه تحت تحسین واصلاحات درآورده شده است.

جادهٔ ۲۳۰۰ ساله:

در سنه ۳۱۲ قبل المیلاد امپراطور (ایپوس کلادیوس) جهت خشك ساختن باطلاقهای (پانتاین) اقدام‌نمود اگرچه مشار الیه در ین کار حسب مرام کامیاب نگردیدولی توانست که ازوسط باطلاق های مزبور طریق (اپیان) را که یك جادهٔ مهم نظامی بوده وروم را با (کاپوا) وصل میکند کشیده وبانشاء یك مجرای آب در آن سامان موفق گردد. مهارت واستادی اودرانشای این جاده که از خلال تپه‌ها، سیل‌ها وباطلاق ها میگذرد حتی امروز هم انجنیرها ومهندسین را به تعجب وشگفت درمی آورد.

بعد ازاوامپراطوری های (اگوستوس) و (ترا جان) وغیره جهت تحسین اراضی مزبور مساعی بلیغی بعمل آوردند اماموفق وکامیاب شده نتوانستند سپس رقبهٔ مزبور برای همیشه متروك وبرای عبور مسافرین بعلت مصاب شدن فوری بمرض خطرناك ثابت گردید. ناپلیون‌هم درین‌راه بذل مساعی نمود ولی او ونیز مانند مهندسین قرون‌وسطی هالبندی که بااین منظور استخدام وگماشته‌شده بودند بناکامی مواجهه گردید. انجنیرها ومهندسین با امید زیاد وقتاًفوقتاًبرای حل این معماداخل صحنهٔ مجادله گردیده ولی در هرمرتبه همینکه نزدیك بنیل مقصود می‌شدند وفوراً آبهای شن زار وباطلاقی تمام چانس های موفقیت ایشان رابرهم‌زده وواژگون میساخت. در سال ۱۹۲۸ هنگامیکه قانون موضوعهٔ موسولینی از طرف کابینهٔ ایطالیا قبول ودر معرض اجراء گذارده شد اضافه از ۱۵۰،۰۰۰،۰۰۰ لیره جهت تحسین عمومی اراضی ایطالیا منظور ومنجمله‌زایداز ۳۰۰۰۰۰۰۰ لیره‌برای تحسین ۵۰۰۰۰ـ ایکر زمین باطلاقی (پانتاین) تخصیص گردید. ملاریا بمثابهٔ نخستین مانعه وخصم دربرابر مهندسین وعمله عرض‌اندام وبرای کاریگران که بموانع عدیده وطاقت فرسادچار بودند مقادیرزیاد کشتن ترسیل گردیده وتکمیل بروژهٔ عملیات ساحات مزبوردر ۱۹٤۱ توقع برده می‌شد. اگرچه قبل از آغاز محار به اطبا قلع وقمع کلی ملاریا را ازآنسامان ادعا کردند ولی اتخاذ تدابیر احتیاطی بازهم‌ادامه‌پیدا کرده وبکلی مرتفع نگردید.

تسهیلات منافلاتی:

برای سهولت عمل قلع وقمع جنگلات متراکم باطلاقی نخست بطول ۱٦۰ میل طرق مواصلاتی انشاء واخیراً یك ساحهٔ بوسعت چند میل جهت پیشبرد عملیات انتخاب گردیده ودر امتداد ٦۰ میل اراضی تحسین‌شده یك خط آهن کم‌عرض تعمیر گردید. علاوتاً بمنظور مرتفع ساختن مزید اشکالات ترانسپورت وحمل ونقل ۱۵ میل اراضی بشکل اساسی تحت تاثیر قوهٔ برقی وترانسپورت منظم درآورده شد دربرخی از قسمت‌ها سطح زمین ازسطح بحرهم پست تر بوده وبالنتیجه آبهائی که از جبال سرازیر میگردید در عوض جریان بجانب بحربر فراز اراضی سیلان کرده وبه تشکیل باطلاق‌ها وجبه‌زارها می انجامید. عمق بعضی ازین باطلاق‌ها به ٦۰ فیت بالغ شده وبرای توالد وتناسل پشه های ملاریا موقعیت مساعدی را تشکیل میداد برای رفع این نقیصه عمال حفریاتی، پمپ ها، آلات وماشین های متنوع فشار وانتقال آب به پیمانهٔ وسیعی بکار انداخته شده وبالنتیجه آبهای مزبور به سه قسمت منقسم وبرخی بشکل کانالی درآورده شد که باسم موسولینی یاد میگردد.

منبع نفوس وترا وش آبهای ناحیهٔ (لیتوریا) همین آبها دانسته شده‌است.

بعداً آبهای سیلابی جبال بوسیلهٔ حفر یك کانال مستقیما بجانب بحرجریان داده شده وآبهای حصص پشت ووسطی نیز بذریعهٔ حفر دو کانال هریك بطول ۲۰ میل و ۱۷ میل خشك گردانیده‌شد. درضمن این عملیات غدیرهای سابادیا فوگلیانو، ننفا وهمچنان یکعده غدیر های خورد وکوچك دیگر بطور عمومی تنقیه واطراف آن ها باخشت وکانکریت مستحکم ساخته شده وبرای اینکه عملیات ترانسپورت دربین آنها امکان پذیر گردد غدیر های مزبور با کانال ها ودریا ها اتصال داده شد عدهٔ ازین غدیر ها به منظور تأمین وسایل معیشت وتغذی جهت تذخیر وتکثر ماهی تخصیص داده شده است.

قصبه های جدیدالاحداث:

حصص ماحول غدیر ها را تماما اراضی باطلاقی وجبه زار تشکیل‌داده وآبهای اراضی مزبور بوسیلهٔ پمپ به کانال‌ها خارج کرده شد. چون آبهای باطلاقی نمکین وغیر قابل شرب‌بود لهذا آب آشامیدنی ازچشمهٔ که درقرب‌روم واقع‌واز آن آب صاف جریان داشت بوسیلهٔ یك کانال درنقاطی که احداث شهرها درآنجاها زیر نظر بود آورده شده ودیری نگذشت که تخنیك وسائنس جدید برتمام‌مشکلات (باقی دارد)

علم النفس او دهغه اغیزه پر نوی صنایعو

له (المقتطف) ځخه:

علم‌النفس اویا دپوهنی‌اوسلوك‌علم په‌تیرو پنځو سو کالو کښې دېر مخ تګ اوتطور ترسیوری لاندی‌لوېی مرحلی‌طی کړیدی، مګر ترهغه دمخه علم‌النفس له‌فلسفی ځخه دونه توپیر نه دراود. اودی‌دوه‌علمو دعقلی‌ژوند دمظاهرودتعلیلوځخه غیبی بحثونه کول هرکله چه‌دعلم‌النفس پوهانو پخوانی عقیم اسلوبونه پرېښوول اودتجربوی اصول بحثونه ئی پیروی کړل‌نونفسی علومو ژرپرمخ تګ وکړ، حتی د سیکولوژی یوعصری پوهنه یوازی د فکر په‌شاوخوا کښې او دمخصوصو نظریاتو دایجاد چه‌دعقل داعما لوپه واسطه کیبزی کتنه اوځیړنه کوی بلکه تل کوښښ کوی‌چه‌دخپلی پوهی اومعارف‌لمنه دعلمی‌ازمایښتو (تجربو) په‌واسطه ارته اوپراخه کړی. د سیکولوژی دی یوه په‌خپل‌لابراتور کښې نه یوازی دعقلی مظاهر او په مطالعه کښې کوښښونه کړیدی بلکه سربیره په‌هغه دفسیولوژی مظاهرچه دعقلی مظاهرو ملازم اومصاحب دی اودهغی دهنداری مثال‌لری ترمطالعی اوبحث لاندی نیولی دی. دهغه په نتائجو کښې دسیکولوژی قواعد د عملی ژوند په‌خواوشا کښې د مختلفو فعالیتو دبحث اومطالعی‌دپاره‌استعمال شویدی. علم‌النفس یوعملی علم دی که صنعتی علم‌النفس ورته وویل شی بی‌ځایه نه‌ده، ځکه دعلم‌النفس دیوه بحث علمی محصولات یوازی په‌صنعت اودعمل ساحه ئی هم یوازی په کارخانو اوډنارې بلکه په‌تولوتجارتی مغازو، دکانو اوپه‌هغو تولومقاماتو چه په تجارت او صنعت پوری تعلق‌لری تړلی دی: د صنعتی علم النفس تاریخ په انګلستان کښې د تیری عمومی جګړی کلونو پوری مربوط دی. په‌هغه وخت کښې یوه تولګی (د اوازماتو د عمالو د حفظ الصحی‌تولګی) په‌نامه جوړه شوی‌وه، ددې تولګی وظیفه داوه چه د کارو دساعاتو اودپی کاری دوختو اودمرضو، اودهغو ضرورو په شاوخوا کښې چه‌عمالانو‌ته‌ورپیښیږی اونور داسی شیان چه‌په عمالانو او دهغوی‌په‌روغتیاپوری مربوطیت لری وڅاری وسنجوی. مګر په ۱۹۱۸ کال کښې نوموړی تولګی منحله شوی اودهغې پرځای د (صنعتی‌لقب‌دبحث) کمیته تشکیله شوه، اودهغې کمیتی غړی (د طبی بحث مجلس) داعضاؤ دجملې ځخه وټاکلی‌شو، اودنوموړی تولګی نخښې تغیرو کړ، او دکار د ساعتو دعلاقې او دهغه داسلوبو او دهغو زحمتو اوسختیو په‌شاوخوا کښې چه عمالوته د کار د فشار په اغیزه وررسیږی په پلټنه او بحث‌پیلو کړ. اوهم‌په‌عین‌حال کښې نوموړی تولګی د عمالانو صنعتی کفایت او ددوی دروغتیا دبهبودی‌ اسلوبونو مراعات کاوه. په ۱۹۲۹ کال کښې دا کمیته (دصنعتی ر و عتیاد کمیتی بحث) په نامه یاده شوی، اوهم خپلی نخښې ته‌یې تغیر ورکړ اوپه‌دې فکر کښې ولویده چه دخپلو عملیاتو ساحه‌لا پلنه کړی، اودهغوتولو مشکلاتو چه‌دصنعتی لیاقت له نقص ځخه‌زیږی هسته کوا و دپاره نوی‌لیارې‌ولټوی‌دهغه تاریخ نه دمخه‌یعنی په ۱۹۲۱ کال کښې یوه ملی موسسه دصنعتی‌نفسی مشکلاتو دمطالعې دپاره چه دحکومت له سلطی ځخه لری وه تاسیسه شوی او دهغه نوم (دصنعتی علم‌النفس‌وطنی موسسه) ایښودشوی ودې موسسې دخپلو متصدیانو دکوښښ په‌اثرتول صنعتی مشکلات هیسته کړل. دامریکا په‌متحده ولایتو کښې دسیکولوژی هیئت د (پرسونل‌اسرج فدریشن) داتحادیی تولګی سره داشتراك اوهمکاری په‌تو ګه‌د عمالانو د مختلفه شئونو په‌شاوخوا کښې چارې لټولی‌دی‌مګر پدې مملکت کښې دصنعتی‌علم‌النفس ترقی او پرمخ تګ مخصوصاً د (مونستربرګ، بنګهام‌او لنګ) دکوښښو اوزیارونو په‌اثر پیداشوی دی، ځکه نوموړو مخصوصاً صنعتی لیاقت ترمطالعې‌لاندی‌نیولی‌او کوښښ کړیدی چه دعمالانو دانتخاب‌دپاره تاکلی شوی مقیاسونه وضع کړی. په‌المان کښې صنعتی پوهان چه په تیره عمومی جګړه کښې پر له پسی دفلج په‌مرض اخته شوی ؤ د صنعتی ژوندون په‌ساتلو کښې دربدلی‌واوپه ۱۹۲۲ کال کښې هغه شرکتونه اوسیکولوژی لابراتورونه چه‌دخپلو ځانو دپاره‌ئې تاسیس کړیؤ له شلو شرکتو ځخه‌زیاتؤ. په‌عین‌حال کښې دالمان حکومت‌هم‌داسی‌دیرلابراتورونه د صنعتی منطقو په‌مختلفو ځایو کښې پرانیستی‌و.

په روسیه کښې‌هم صنعتی‌علم‌النفس ته‌حکومت خورا کوښښ او توجه کړی اودسیکولوژی‌دیرلابراتورونه تاسیس شول‌چه دتجهیزاتو له حیثه ددې پروښولابراتوروځخه ګڼل کیږی اودعلم‌النفس دېرپوهان په‌هغو کښې په کار مشغول‌دی. که‌ووایوچه‌همدا دول داروپا په‌اکثرو مملکتو کښې دعلم النفس په‌دې‌برخه کښې‌ښکاره‌اود ستاینې وړ کوښښونه شویدی مبالغه به‌نه‌وی.

دصنعتی‌علم‌النفس‌نخښې:

د صنعتی علم النفس په لوړی نخښه کښې دانسانانو د نیك مرغی او آرامی دعاملو غرض دی. طبیعی ده ترهغه‌وخته پوری چه د عمالو او حرفت او صنعت د خښتنانو د طبقاتو مزاجو نه، اهلیت اوهغه حرفت چه‌دوی‌پکښې بوخت دی تربحث لاندی و نه نیول شی دا کار صورت نیولای نشی.

په‌همدې دول لازمه ده چه د کار اودعمل ظروف او وختو نه هم اصلاح شی اوهغه مشکلات چه‌د کار دفشار له پلوه پرعمالانو باندی‌وی لنډ شی. په دې کښې هیڅ شك نشته یو کار کوونکی‌ته چه‌طبیعت،لازمه اهلیت اولیاقت اوهمدغسی مناسب مزاج ورکړی‌وی. (نوربیا)

څرګندونی

نرخنامهٔ رخت باب ساخت هند برای عمده‌فروش ودکان‌دار

قرار ذیل تعیین‌شده

(۷)

اسم جنس	قیمت فروش عمده فروش	قیمت فروش د کاندار
صحن چاررنګ نمبر ٤٤٢٣۸	فی توپ ۱۱۲/۸۰-افغانی	فی ګز ۳/۷۰-افغانی
« « نمبر ۳۷۵٦ طنبور چاپ	« ۸۲/۳۰ «	« ۲/٦۵ «
« « « ۹۳۰۰	« ۸۲/۳۰ «	« ۲/٦۵ «
« کانتو نمبر ۱/۲ ۹۱۰۰	« ۱۱۲/۸۰ «	« ۳/۷۰ «
« چاررنګ نمبر ۱/۲ ۲۳٦ سیاه	« ۱۱۲/۸۰ «	« ۳/٤۵ «
« « نمبر ۹۵۹۰ سیاه خط	« ۹٤/۰ «	« ۳/۱۵ «
« « « ۵٦ سګ چاپ	« ۹٤/۰ «	« ۳/۱۵ «
« « « ۹٤۹٤ سرخ خط	« ۹٤/۰ «	« ۳/۱۵ «
« « « ۵۱۵۱ طنبور چاپ	« ۱۲۲/۲۰ «	« ٤/۱۰ «
« « « ۲۷٦۰۰ رنګه	« ۸٤/٦۰ «	« ٤/۵۰ «
« « « ۱۸٦۰۰ «	« ۸٤/٦۰ «	« ٤/۵۰ «
« « « ۱۷۱۷ ګنجشك چاپ	« ۱۲۵/۰ «	« ٤/۱۵ «
« « « ۸۱۱۱ طنبور	« ۱۲۲/۵۰ «	« ٤/۱۰ «
« « « ۱۱۵۰۱ ترازو چاپ کانتو	« ۱۳٦/۳۰ «	« ٤/۵۵ «

اعلان از طرف دلبنیاتو شرکت

تحویلدار وخانه‌سامان‌و چپراسی باسواد ضرورت داریم اشخاصیکه خواهش ملازمت راداشته‌باشند به شعبهٔ تحریر دلبنیاتو شرکت در اپار تمان شیر محمدخان تاجر مقابل پل باغ عمومی رجوع کنند. (۲٤) ۲/۲

تجارانفرادی مرکز که کارتجارت وارداتی وصادراتی رامینمایند بزودی بریاست مالیات برعایدات حاضرشده ورقهٔ معرفی اخذ وبرحسب آن از پانوځای کتب کار آمد تجارت ۱۳۲۳ خود راخریداری نمایند. (۲۳) ۳/۳

لیلام میشود

موسیو شودان اسباب و کتب خود را بروزهای چهار شنبه، پنجشنبه وجمعه لیلام میکند شایقین ازساعت چارونیم تا ٦ عصر به خانهٔ نمبر ۸۳ بناغلی غلام مجتبی خان واقع گذر نمبر ۲ مراجعه نمایند.

(۲۷) ۲/۲

مکتب نمبر ۲ میخانیکی به یکمقدار ذغال ارچه، چوب چهارتراش وچهارمغز، کرباس،تیل‌خاك، قلعی سرش کمان‌و کاغذ سفید، کاغذ کاك پنسل، پنسل پاك و غیره ضرورت دارد اشخاصیکه میل قرارداد را داشته باشند یك آن زود تر بمکتب موصوف مراجعه فرمایند. (۲۵) ۲/۲

ACKU